

Metodika lineárního popisu končetin masného skotu

Úvod a zdůvodnění metodiky

Hodnocení končetin skotu je světovým standardem již mnoho let. Mezinárodní komise pro hodnocení zvířat (ICAR) vydává v rámci své činnosti pokyny pro hodnocení. Tyto pokyny nejsou pro jednotlivé členské státy povinné, ale na jejich podobě se všichni podíleli. Proto při přípravě pravidel pro hodnocení končetin v České republice pracovní skupina zabývající se touto problematikou přijala navrhovaný systém dle ICAR. Hlavní výhodou hodnocení dle tohoto systému je možné budoucí porovnání se zahraničím.

Jakých zvířat se metodika týká a kdo ji provádí

Metodika je primárně určena býkům při základním výběru nebo takovým kategoriím (jalovice, krávy), u kterých je detailní popis končetin možný. Hodnocení není vhodné u příliš mladých kategorií zvířat (např. při lineárním hodnocení zevnějšku zvířat u odstavu). Důraz je především kladen na správnou kvalitu povrchu. Ten musí umožňovat zvířeti se pohybovat přirozeně a zároveň musí hodnotitel jednoznačně na končetiny vidět bez překážek. Zvíře se musí pohybovat v uzavřeném prostoru (předváděti) samostatně bez ostatních zvířat. Vytvoření těchto podmínek je na chovateli / provozovateli odchovny plemenných býků. Hodnocení končetin provádí proškolení zaměstnanci Českého svazu chovatelů masného skotu. Hodnocení u samic je prováděno pouze na žádost chovatele po domluvě s inspektorem v podmínkách k tomu vhodných.

Popis jednotlivých vlastností

V rámci popisu končetin se sleduje celkem 5 souhrnných znaků. Jedná se o postoj předních a zadních končetin, souhrnné ukazatele délka a úhel přední a zadní končetiny a zaúhlení pánevních končetin. Všechny sledované vlastnosti se popisují na škále od 1 do 9 bodů. Škála je upravena tak, aby postihovala biologické extrémy (hodnocené body 1 a 9) a stupně mezi nimi. Ne u každého plemene a vlastnosti je bodové hodnocení 5 ideálem, ale zpravidla to tak je.

Postoj předních končetin – hodnotí se při pohledu zepředu; zpravidla několikrát, aby se eliminoval nesprávný popis, který vychází z momentálního špatného postavení zvířete. Pokud nejsou obě končetiny shodné, popisuje se vždy horší končetina. Odchyly způsobené zraněním se neberou v potaz a taková končetina nemůže být považována za horší.

Délka a úhel spěnky přední končetiny – hodnotí se při pohledu z boku; jedná se o komplexní vlastnost, která zahrnuje 2 samostatné znaky. Pro popis musí dojít ke zvážení obou vlastností a jejich společnému bodovému hodnocení. Pokud nejsou obě končetiny shodné, popisuje se vždy horší končetina. Odchyly způsobené zraněním se neberou v potaz a taková končetina nemůže být považována za horší.

Postoj zadních končetin – hodnotí se při pohledu zezadu; zpravidla několikrát, aby se eliminoval nesprávný popis, který vychází z momentálního špatného postavení zvířete. Pokud nejsou obě končetiny shodné, popisuje se vždy horší končetina. Odchyly způsobené zraněním se neberou v potaz a taková končetina nemůže být považována za horší.

Zaúhlení zadních končetin - hodnotí se při pohledu z boku; pozorován je úhel hlezenního kloubu, celková motorika zvířat z ní vyplývající.

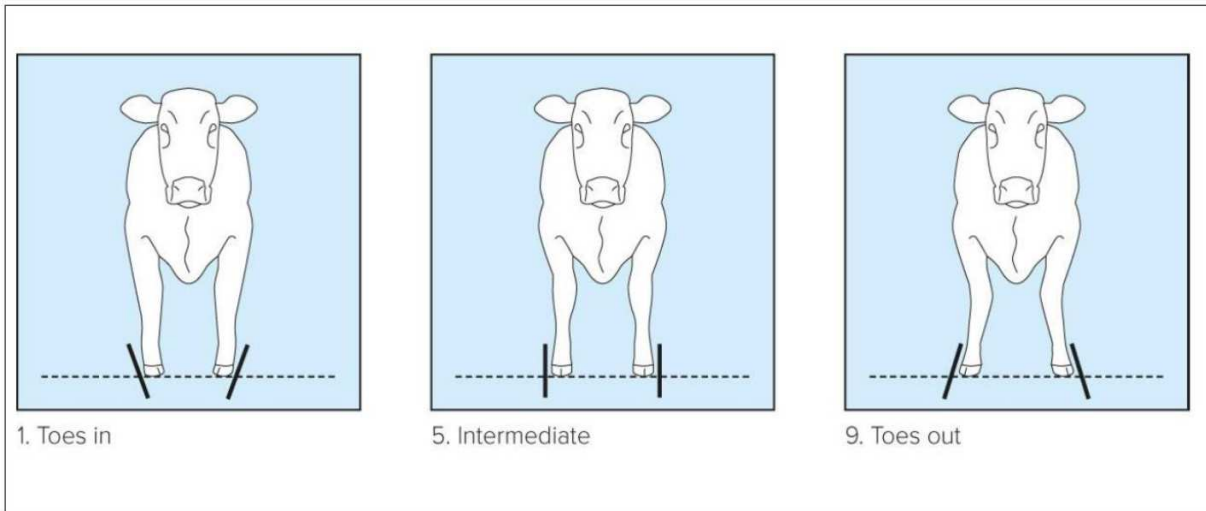
Délka a úhel spěnky zadní končetiny – hodnotí se při pohledu z boku; jedná se o komplexní vlastnost, která zahrnuje 2 samostatné znaky. Pro popis musí dojít ke zvážení obou vlastností a jejich společnému bodovému hodnocení. Pokud nejsou obě končetiny shodné, popisuje se vždy horší končetina. Odchyly způsobené zraněním se neberou v potaz a taková končetina nemůže být považována za horší.

Výsledky popisu zvířat a jejich vyhodnocení

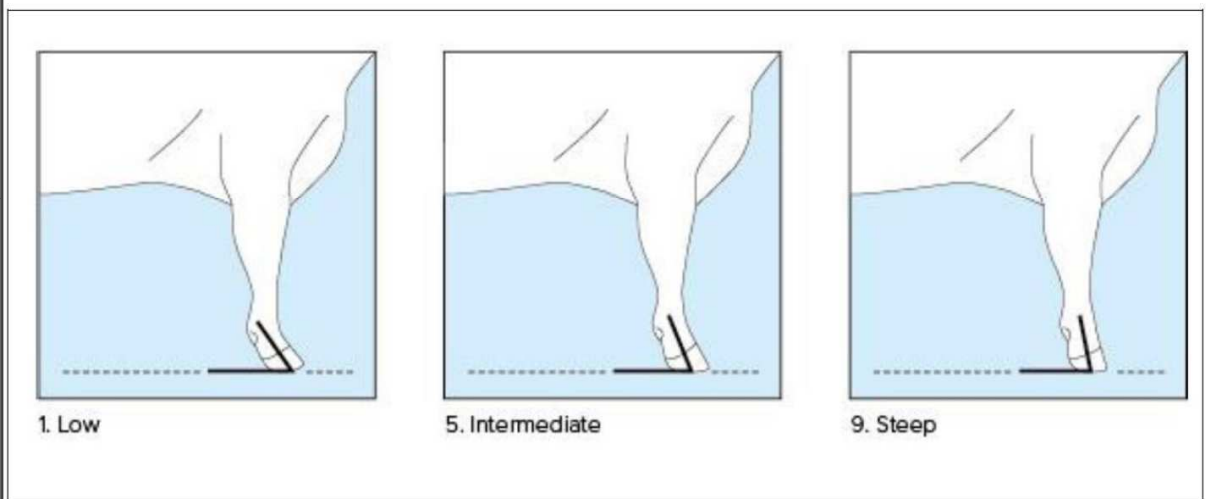
Výsledky jednotlivých lineárních popisů zvířat jsou zapisovány do databáze, kterou spravuje Český svaz chovatelů masného skotu v rámci kontroly užítkovosti masného skotu. Kromě vlastního popisu jednotlivých vlastností je zaznamenáno místo a datum hodnocení, stejně tak i kdo popis prováděl. Tyto údaje budou sloužit jako podklad pro budoucí genetické vyhodnocení pomocí plemenných hodnot.

Obrazová příloha

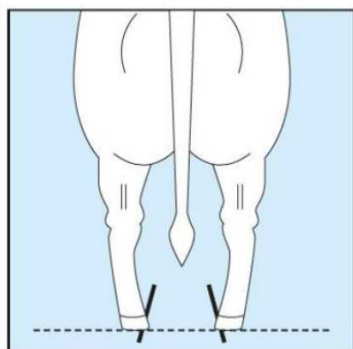
Postoj předních končetin

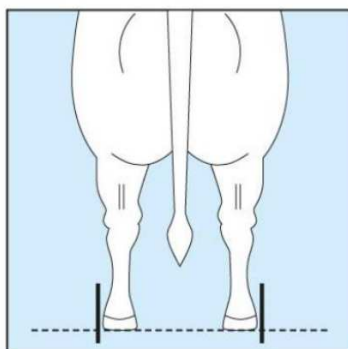
Délka + úhel spěnky přední končetiny

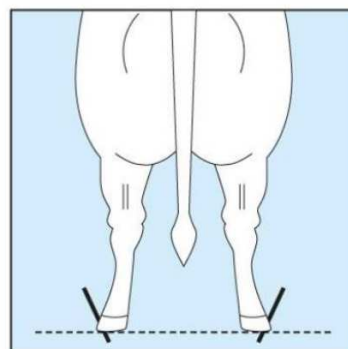
Postoj pánevních končetin

1. Toes in

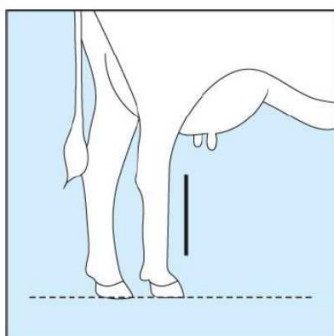

5. Intermediate

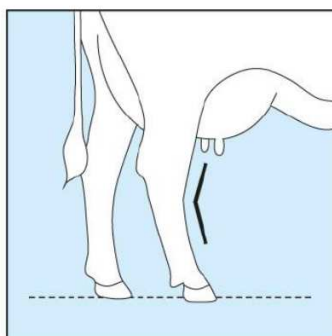

9. Toes out

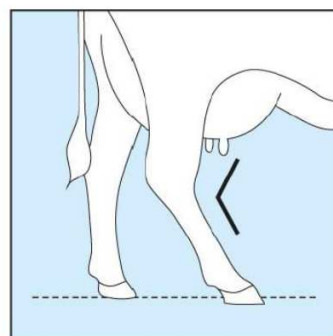
Zaúhlení pánevních končetin

1. Straight

5. Intermediate

9. Sickled

Schváleno Grémiem predsedů rad plemenných knih dne 12.12.2022

Délka + úhel spěnky zadní končetiny

